

Ксенофонов М., к. е. н., с.н.с.,
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»

ОРГАНІЗАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ КОРПОРАЦІЯМИ

Вступ.

Однією з характерних економічних тенденцій, що отримала розвиток починаючи з другої половини ХХ століття стала тенденція інтернаціоналізації світогосподарських зв'язків та стирання економічних кордонів між державами. Організаційною формою проникнення на ринки інших країн стали транснаціональні корпорації. Порівняно з іншими організаційними формами підприємництва дана форма характеризується стійкістю, оскільки побудована на розмежуванні відносин власності та управління. Переважною більшістю корпорації побудовані на акціонерному капіталі. Для вступу до складу корпорації від потенційних акціонерів вимагається здійснення внеску грошового або майнового. При вступі у корпорацію вони втрачають право власності на свій внесок, замість чого отримують еквівалентне підтвердження свого внеску у вигляді акцій за вартістю, що дорівнює їхньому внеску. У випадку конфлікту або рішення про вихід з корпорації будь-який акціонер не має права на свій внесок, а має право на продаж своїх акцій для компенсації своїх витрат. Тобто майновий комплекс корпорацій не зазнає шкоди. Дані умови отримали визнання провідними бізнес структурами та взяті до активного використання при здійсненні їхньої господарської політики.

Корпоративні структури мають різні розгалужені структури. Тому прийняття господарських рішень та їх впровадження кожною корпорацією приймається з урахуванням особливостей своєї побудови та впливу чинників зовнішнього середовища. Одним з поширених алгоритмів прийняття рішень з господарських питань є три-кроковий. Слід відзначити про формування ієрархічного порядку обговорення рішення та порядку його впровадження. На етапі обговорення альтернативних варіантів розвитку корпорації або дій на окремих ринках, як правило, застосовуються демократичні процедури із залученням широкого кола спеціалістів, експертів, з'ясуванням думки підрозділів. Відносно етапу впровадження застосовуються адміністративні процедури з виключним пріоритетом головної материнської фірми. Перший етап, який можна умовно назвати етапом проектування. На цьому етапі з'ясовуються деталі певного господарського проекту. На другому етапі визначається об'єкт експериментального впровадження. Це може бути зроблено у центральній (материнській) компанії, або у певному підрозділі. У практиці розвинутих корпорацій набула поширення тенденція створення ризикових (венчурних) підрозділів. Впровадження певних інновацій по своїй суті є ризиковою справою, яка, у підсумку, може мати збитковий результат. Тому, щоб не ризикувати фінансовим станом своїх окремих підрозділів, впровадження здійснюється у

венчурних. На третьому етапі визначається порядок впровадження апробованого рішення в цілому по корпорації з оцінкою змін у спеціалізації та рівнях прибутковості як між структурними підрозділами, так і в цілому по корпорації. Це може мати наслідком припинення діяльності у певних галузях та на певних ринках для підтримання нових структурних змін.

Слід відзначити про різну організаційну побудову корпоративного бізнесу залежно від галузевої спеціалізації. Наприклад, в Україні діють такі корпоративні структури як Миронівський хлібопродукт, Нібулон та багато інших. Вони представляють собою диверсифікований бізнес, що охоплює сфери виробництва сільськогосподарської продукції, її переробку, транспортування, операції з матеріально-технічними та фінансовими ресурсами. Кожний вид діяльності здійснюється відповідним спеціалістом або структурним підрозділом.

В організаційному відношенні важливим є наявність бренду до якого прагнуть приєднатись підприємці та фірми. Стратегія розвитку корпорації у галузі швидкого харчування Макдональдс побудована на механізмі франчайзингу. Є жорсткий порядок оцінки потенційного ринку та потенційного підприємця для надання йому права використання торгівельної марки Макдональдс.

За рахунок диверсифікованості корпорації мають вищий рівень прибутковості бізнесу, що дає їм економічні підстави для конкурентної боротьби з можливістю проведення гнучкої цінової політики та політики супроводження продаж. Відносно ринків обладнання відбуваються продажі не тільки обладнання, а й технічного супроводження його використання. Періодично представник фірми, що входить до корпоративної структури, прибуває до фірми-покупця обладнання з функціями технічної перевірки та підтримання роботи обладнання.

В багатьох країнах відзначається негативне ставлення до корпорацій. Для закріплення на ринках цих країн корпорації вдаються до суспільно корисних дій, соціальних проектів, підтримки творчих ідей. Наприклад, турецька компанія, що прагнула отримати дозвіл на встановлення вітрогенераторів на Закарпатті зробила суттєві інвестиції в дороги області. Проте дане питання є неоднозначним щодо впливу на довкілля, тому ще знаходиться у стадії вирішення.

Висновки та пропозиції.

Корпорації є стабільною формою здійснення підприємницької діяльності, яка довела свою ефективність протягом багатьох століть. З набуттям незалежності та переходом до ринкової економіки їх прояв відобразився і на економіці України. Це пов'язано з експансією товарів міжнародних корпоративних структур, зокрема автомобілів. Це також пов'язано з входженням міжнародного капіталу у галузі вітчизняної економіки, наприклад агропромисловий комплекс. Їхніми перевагами є використання ефекту масштабу, диверсифікованість бізнесу та наявність фінансових структур.

Корпорації орієнтовані на створення та розширення впровадження інноваційних продуктів. Вони задають тон у багатьох галузях. Для належного протистояння у конкурентній боротьбі інші суб'єкти підприємництва йдуть на аналогічні кроки. Проте їхній розвиток необхідно регулювати державам для недопущення загострення суспільної ситуації та захисту внутрішнього ринку.